

A KÖZSZOLGÁLTATÁSI MENETREND ELKÉSZÍTÉSÉVEL ÉS MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELJÁRÁS RÉSZLETES SZABÁLYAI

I. A tárgyévi közszolgáltatási menetrend előkészítése, a tervezés folyamata

1. A Megrendelő megbízásával a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft. Személyközlekedési Igazgatósága (a továbbiakban KTI SZI) a menetrend hatályba lépését megelőző 17. hónapban a menetrendi koncepció kidolgozása és aktualizálása érdekében egyeztetést kezdeményez és ezeket az egyeztetéseket koordinálja. A Megrendelő, a Szolgáltató, a pályahálózat-működtető, kapacitás elosztó és fejlesztési közreműködő részvételével megtartandó egyeztetés célja az infrastruktúra-fejlesztések várható eredményeinek, a közszolgáltatásra gyakorolt hatásainak, a szolgáltatók jármű- és szolgáltatásfejlesztési elképzeléseinek áttekintése, a fejlesztések összhangjának biztosítása.
Az egyeztetés alapján vasúti vonalanként rögzítik legalább 3 évre a legfontosabb szolgáltatási jellemzőket.
A menetrendi koncepció tartalmazza továbbá az országos törzshálózati vonalak nemzetközi személyszállítási szolgáltatásaira vonatkozó terveket.
2. Megrendelő a tárgyévi közszolgáltatási menetrenddel kapcsolatos megrendelői elvárások egyértelmű kijelölése céljából – tekintettel a menetrendi koncepció tartalmára – a menetrend hatályba lépését megelőző 15. hónap végéig menetrendi felhívást ad ki. A felhívás tartalmazza azokat a szakmai paramétereket, melyek alapján a Szolgáltató a KTI SZI-vel együttműködve kidolgozza, és menetrend hatályba lépését megelőző 13. hónap végéig megküldi Megrendelőnek a tárgyévre vonatkozó menetrendi struktúráját. A menetrendi struktúra elsősorban az egyes vonalakra tervezett vonatgyakoróságokat, az ott közlekedő vonatok minőségi besorolását, a közlekedő szerelvények várható típusát, a vonal ütemes vagy nem ütemes jellegét, továbbá a vonal állomásainak és megállóhelyeinek kiszolgálását, az alágazatok közötti integráció javaslatait tartalmazza. Azon vasútvonalakkal kapcsolatosan, amelyek esetében a menetrendi struktúra jelentősebb változását tervezi a szolgáltató a KTI SZI kérésére vagy a menetrendi felhívásban foglaltaknak megfelelően az üzleti számításokat, terveket a szolgáltató köteles bemutatni.
3. A Szolgáltató a menetrendi struktúra alapján a nemzetközi és a belföldi vonatokra a hatályba lépést megelőző 11. hónap végéig menetrendi tervezeteket készít, és azt megküldi a KTI SZI-nek, továbbá a menetrend tervezésben illetékes egyéb (pl. kapacitás elosztó) szervezeteknek.
4. A KTI SZI irányításával a menetrend hatályba lépését megelőző 9. hónap második hétfőjéig a Megrendelő, a Szolgáltató és az egyéb, együttműködésben érintett szervezetek összehangolják a menetrendi tervezeteket, és döntenek az országos egyeztetésre bocsátandó menetrendről. A Szolgáltató a menetrend alapján az éves menetvonal igényléseit benyújtja.
5. A tárgyévi menetrend megvitatása céljából a KTI SZI a menetrend hatályba lépését megelőző 8., 7. és 6. hónapban az önkormányzatok és járások, továbbá az érintett szolgáltatók és közlekedésszervezők részvételével menetrendi egyeztetéseket hív össze, amelyeken Szolgáltató állásfoglalásra jogosult képviselő útján vesz részt. A KTI SZI a szolgáltatói, helyi érdekhordozói felvetésekről, javaslatokról jegyzőkönyvet készít, amelyet a Megrendelőnek előzetes tájékoztatásul megküld, és az észrevételek és módosító javaslatok elfogadásáról a Szolgáltatóval kialakított konszenzus alapján dönt. A Szolgáltató

a módosítási javaslatok átvezetését, a menetvonal igénylések módosítását a menetrend hatályba lépését megelőző 4. hónap első hétfőjéig köteles elvégezni. A KTI SZI a kidolgozott menetrendi tervezeteket, menetrendi mezőket az önkormányzatok és társszolgáltatók rendelkezésére bocsátja

6. A kapacitás elosztó szervezet által kiutalt menetvonalak alapján a Szolgáltató a menetrend hatályba lépését megelőző 3. hónap 2. hétfőjéig felterjeszti a hivatalos menetrendi lapokat a Megrendelő számára. A felterjesztés menetrendi lapjai tartalmazza a vonatok Személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti besorolását, a vonatok menetrendi időadatait, a csatlakozási és átszállási lehetőségeket, a vonat nemét, közlekedési viszonylatát, közlekedési korlátozását, a közlekedéshez kapcsolódó szolgáltatásokat.

A felterjesztés további tartalmi követelményei:

- Teljesítményi összesítő az egyes szegmensek szolgáltatásairól a vonatdarabszám, vonatkilométer és ülőhelykilométer feltüntetésével, valamint a menetrendi évre számított, vonatonkénti teljesítmény adatok táblázata.
- Az aktuális menetrendhez képest végrehajtandó módosítások vasútvonalankénti hatásvizsgálati lapjai, amelyek tartalmazzák a változások rövid összefoglalását, indokait, naturália adatait, a csatlakozásokra, eszköz és személyzet foglalkoztatásra gyakorolt hatásokat, valamint a pénzügyi hatást.
- Az egyes szolgáltatási szegmensekbe sorolt vonatok vonatszám szerinti összesítő listája, amely tartalmazza, hogy az adott vonat felármentesen, pótjegy, helyjegy vagy pót- és helyjegy megváltásával vehető igénybe..
- Előzetes kalkuláció a várható bevételekről, költségekről, az igényelt költségtérítés mértékéről.

A Megrendelő a KTI SZI véleményének figyelembevételével dönt a menetrend elfogadásáról vagy elutasításáról, a nyomdai munkákhoz és a meghirdetéshez való hozzájárulásról a menetrend hatályba lépését megelőző 3. hónap végéig.

7. A menetrendhez kapcsolódó technológiai tervek kidolgozása során a Szolgáltató a vonatok közlekedéséhez kapcsolódó szolgáltatások esetleges változásáról tájékoztatja a Megrendelőt és a KTI SZI-t a szerelvények összeállítására vonatkozó terv egyidejű megküldésével.
8. Szolgáltató a menetrendet annak hatályba lépése előtt legalább 30 nappal meghirdeti.

II. A tárgyévi menetrend évközi módosítása

1. Szolgáltató a menetrenddel kapcsolatos állampolgári, önkormányzati, munkáltatói, társszolgáltatói stb. észrevételeket a menetrend hatályba lépésétől kezdődően folyamatosan gyűjti és a beérkezett kérések, vélemények alapján a KTI SZI és az érintett társszolgáltatók bevonásával javaslatot dolgoz ki annak módosítására. A menetrend módosítására évente három alkalommal, a menetrend hatályba lépését követő negyedik hónapban, a nyári menetrendi időszak kezdetekor és a nyári menetrendi időszak végén van lehetőség. Felsoroltakon kívül csak rendkívüli menetrend módosítás kezdeményezhető, amelyek feltételei:
 - az infrastruktúra állapotában olyan változás következett be, amely a szolgáltatás paramétereinek jelentős módosulását eredményezte,
 - intézményi, foglalkoztatói vagy önkormányzati megkeresések, amelyek a hivatásforgalmi utazók hatékonyabb kiszolgálására irányulnak,
2. Amennyiben a módosítási kezdeményezés indokoltságának alátámasztásához e melléklet IV. fejezetében foglaltak alapján utasszámlálás szükséges, azt Szolgáltató az ott részletezett eljárásnak megfelelően elvégzi. Ebben az esetben

a módosítási javaslat véglegesítéséhez értelemszerűen az utasszámlálás tapasztalatait is figyelembe kell venni.

3. A kapacitás-elosztó szervezettel történt egyeztetést követően Szolgáltató gondoskodik a vasúti pálya előfoglalásáról, egyúttal – a rendelkezésre álló pályakapacitások és az utasszámlálás eredményeinek figyelembevételével – korrigálja és véglegesíti a módosítási javaslatot, amihez hatáselemzést készít.
4. A véglegesített módosítási javaslatot a hatáselemzéssel és a kapcsolódó dokumentumokkal együtt – utasszámlálási adatok, önkormányzati és társszolgáltatói megkeresések – a Szolgáltató a tervezett módosítás életbelépését megelőzően legalább 60 nappal, rendkívüli menetrend módosítás esetén 30 nappal elektronikus formában juttatja el a Megrendelőhöz és KTI SZI-hez, aki a Megrendelő megbízásából megkezdi a javaslat véleményezését.
5. Szolgáltató és a KTI SZI a véleményezett módosítási elképzeléseket e melléklet VI. fejezetében foglaltaknak megfelelően egyezteti az érintett társszolgáltatókkal és önkormányzatokkal. Az összes önkormányzati és társszolgáltatói vélemény beérkezését követően, de legkésőbb az e melléklet V. fejezetben meghatározott véleményezési határidő lejártát követő munkanapon Szolgáltató jóváhagyásra felterjeszti a Megrendelőnek.
6. A Megrendelő 10 munkanapon belül, rendkívüli menetrend módosítás esetén legfeljebb 8 munkanapon belül értesíti Szolgáltatót és a KTI SZI-t a javaslatra vonatkozó döntéséről.
7. Az utazóközönség tájékoztatása érdekében Szolgáltató az engedélyezett módosításokat azok életbe lépését legalább 14 nappal megelőzően, közérthetően megfogalmazva meghirdeti.
8. Rendkívüli helyzet megoldását célzó módosítások bevezetését a KTI SZI a Megrendelő utólagos kontrolljával engedélyezheti Szolgáltató számára. E pont alkalmazásában rendkívüli helyzetnek az tekinthető, amikor a módosításnak (ellátás bővítése vagy annak végrehajtásához feltétlenül szükséges szűkítése) a módosítási folyamat várható lefutási idejénél hamarabb kell életbe lépnie, mivel annak elmaradása esetén sérül vagy veszélybe kerül az ellátás biztonsága. A rendkívüli módosítások leírását és hatáselemzését a Szolgáltató utólag, a módosítás életbe lépését követő 14 napon belül megküldi a Megrendelőnek és a KTI SZI-nek.
9. Eseti jelleggel, meghatározott időszakhoz köthető zsúfoltságok enyhítésére vonatkozó szolgáltatói javaslatok kidolgozásába, a rendelkezésre álló járműállománnyal leközlekedtethető mentesítő vonatok tervezésébe a Megrendelőt és a KTI SZI-t be kell vonni legalább 14 nappal a tervezett közlekedtetést megelőzően. Megrendelő 3 munkanapon belül dönthet az eseti mentesítő vonatok közlekedtetésének tudomásulvételéről, vagy indokolt esetben a közlekedtetés megtagadásáról.
10. A közszolgáltatási személyszállítási szolgáltatások kapacitását és minőségét jelentősen befolyásoló technológiai tervek év közbeni módosításáról a Megrendelőt és a KTI SZI-t a bevezetést legalább 14 nappal megelőzően tájékoztatni kell, ezzel egyidőben a technológiai tervet (szerelvény összeállítási rend) a Szolgáltató köteles megküldeni.

III. Vágányzár miatti ideiglenes menetrend módosítás

1. A Szolgáltató a tervezett vágányzárakról Megrendelőt és a KTI SZI-t a tervezett intézkedés bevezetését legalább 90 nappal megelőzően elektronikus formában tájékoztatja. Amennyiben a pályahálózat működtetője a vágányzárat a 90 napos határidőnél később hirdeti meg, úgy a Szolgáltató a meghirdetést követő 5 munkanapon belül köteles a tájékoztatást megadni.

2. A vágányzári terveket, az utastájékoztató hirdetményeket és a vágányzári rendeleteket Szolgáltató a KTI SZI részére azok keletkezését követő 5 munkanapon belül megküldi, és a vágányzári értekezleteken a KTI SZI képviselője számára a részvétel lehetőségét biztosítja.
3. A 30 napot meghaladó időtartamra vonatkozó vágányzári menetrendek kidolgozásába és egyeztetésébe – függetlenül a fejlesztési közreműködő vagy pályahálózat-működtető által végzett munkáktól – a Szolgáltató köteles a Megrendelőt és a KTI SZI-t bevonni.
4. A szolgáltató 271/2009.(XII.01.) Korm. rendelet 7. § (3) bekezdésében foglaltak szerint gondoskodik a vágányzár meghirdetéséről (interneten és az érintett utasforgalmi létesítményeknél hirdetményben való közzétételéről) a változást megelőzően.

IV. Utasszámlálásra vonatkozó szabályok

1. Évközi menetrend módosítás esetén kötelező az utasszámlálás az alábbiak tekintetében:
Eljutási lehetőséget szűkítő módosításnál a szűkítésben érintett útvonalszakaszra, illetve megállókra, vagyis:
 - vonatszüneteltetés és vonatleállítás esetén a vonat teljes útvonalára;
 - útvonal rövidítés és kerülő útirány esetén a továbbiakban nem érintett útvonalszakaszra;
 - megállóhely kivétel esetén a kivett megállókra.
2. Az 1. pontban foglaltak alól kivételt képez, ha a módosítás olyan infrastrukturális változás miatt történik, amely a módosítás bevezetését elkerülhetetlenné teszi. Annak eldöntésére, hogy egy módosítás esetén elfogadható-e az infrastrukturális változás ténye az utasszámlálás kiváltására, a KTI SZI jogosult.
3. Minden egyéb, nem az 1. pontba tartozó évközi menetrend módosítás esetén a KTI SZI dönt arról, hogy a módosítási igény elbírálásához szükséges-e utasszámlálás, illetve – amennyiben igen – az teljes körű vagy célirányos legyen, vagyis:
 - eljutási lehetőségeket nem szűkítő módosításoknál a teljes útvonalra;
 - eljutási lehetőséget szűkítő módosításoknál a szűkítés által nem érintett útvonalra, megállókra;
 - eljutási lehetőséget szűkítő módosításoknál a kapcsolódó vonatokra, autóbuszokra.
4. A tárgyévet követő évi menetrend tervezési folyamata során a KTI SZI kérheti Szolgáltatót utasszámlálás tartására, amennyiben:
 - a tervezett menetrend módosítás olyan szűkítő jellegű módosítást tartalmaz, ami ezt szükségessé teszi, és
 - a menetvonalak végleges megrendeléséig van még olyan tipikusnak számító időszak vissza, amikor az utasszámlálás értelmesen elvégezhető.
5. Az utasszámlálás csak akkor tekinthető érvényesnek, ha annak ellenőrzésére a KTI SZI számára a lehetőség biztosított. Ezért Szolgáltató a tervezett utasszámlálásról – annak időpontját legalább 7 munkanappal megelőzően – a KTI SZI-t értesíti. Az utasszámlálás lefolytatása Szolgáltató feladata, a KTI SZI szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végezhet.
6. A KTI SZI a bejelentéstől számított 3 munkanapon belül kérheti az utasszámlálás más időpontban való megtartását, amennyiben feltételezhető, hogy az utasszámlálás eredetileg tervezett időpontjában az utasforgalom a tipikustól jelentősen eltér, illetve indokoltnak ítéli az utasszámlálást egy kapcsolódó vonat / autóbuszjárat közeli időpontban tervezett utasszámlálásával egyazon napon végeztetni.

7. A KTI SZI a szolgáltató járatairól más szolgáltató kapcsolódó vonataira, járataira átszálló utasaira vonatkozóan jogosult a Szolgáltatótól utasszámlálást kérni, ha a rálátási, infrastrukturális feltételek ezt lehetővé teszik a vasúti forgalom akadályozása nélkül.
8. Amennyiben a Szolgáltató nem ért egyet a KTI SZI valamely döntésével, Megrendelőnél e-mailben kifogással élhet az utasszámlálás szükségessége vagy az időpont áthelyezése ellen. Ilyen esetben a kérdésben Megrendelő dönt, döntéséről 3 napon belül e-mailben értesíti Szolgáltatót és a KTI SZI -t.
9. Az utasszámlálás időtartama 1-2 hét, amelyet a Szolgáltató előzetesen egyeztet a KTI SZI-vel. Az utasszámlálás a Megrendelővel és a KTI SZI-vel egyeztetett módszertan szerint zajlik.
10. Évközi menetrend módosítások esetén nem szezonálisan közlekedő járatoknál csak 3 hónapnál nem régebbi, hiteles, vagyis a KTI SZI-nek előre bejelentett utasszámlálás adatai használhatók fel. Egyéb esetekben a KTI SZI dönt arról, hogy az ettől az időponttól korábbi utasszámlálás adatai elfogadhatók-e.

V. Az évközi menetrend módosítás esetén lefolytatandó önkormányzati és társszolgáltatói egyeztetésekre vonatkozó szabályok

1. Eljutási lehetőséget szűkítő változást (is) tartalmazó menetrendi módosítás esetén a KTI SZI – a módosítás terjedelmétől, eljutási lehetőségekre gyakorolt hatásától függően írásban vagy személyesen egyeztet a települési önkormányzatokkal. A személyes egyeztetésen a Szolgáltató a KTI SZI értesítése alapján köteles részt venni. (Egyéb módosításokról a KTI SZI az önkormányzatokat tájékoztatja.)
2. Az önkormányzatoknak egyeztetésre kiküldött értesítéseket közérthetően, a változásokra fókuszálva kell megfogalmazni.
3. Amennyiben az önkormányzat a javaslat kézhezvételét követő 10 napon belül nem válaszol, azt a módosítási javaslat elfogadásának kell tekinteni, amely tényre a kiküldött értesítésben az önkormányzat figyelmét külön fel kell hívni.
4. A módosításokat az érintett társszolgáltatókkal (hazai és nemzetközi vasúti társaságok, közforgalmú autóbuszos személyszállítást végző társaságok) is egyeztetni kell. Az egyeztetésekre az 1-3. pontokban foglaltak irányadóak.
5. A tárgyévét követő évi menetrend kidolgozását célzó, a KTI SZI szervezésében lefolytatott önkormányzati egyeztetések az 1. pont szerinti egyeztetéseknek minősülnek.

VI. Menetrend módosításhoz kapcsolódó dokumentumok kezelésére vonatkozó szabályok

1. A menetrend módosítások folyamata során elektronikus dokumentumok kerülnek megküldésre Megrendelő, Szolgáltató és a KTI SZI között. E szabály alól kivételt képez a felterjesztő levél és a módosítási záradék, melyek postai úton is megküldésre kerülnek.
2. Szolgáltató a módosítási javaslatokat kapcsolt dokumentumaikkal együtt elektronikus adathordozóra kiírt formában, illetve e-mailben juttatja el Megrendelőhöz és a KTI SZI-hez. Az elektronikus adathordozó a módosításhoz kapcsolódó valamennyi dokumentumot tartalmazza, a tartalomra utaló elnevezéssel.